

Asia: VN/13594/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusrekisterikeskus (ORK) huolehtii sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, seuraamusmaksuihin ja muihin saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä. Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt ORK:lta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta. Luonnoksen mukaan esitetyn lain olisi tarkoitus tulla voimaan 22.4.2026.

Voimassa olevasta laista eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä löytyy säännökset hallinnollisen seuraamusmaksun sekä uhkasakon määräämisestä. Lain 36 §:n mukaan seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta vastaa siten ORK. ORK vastaa sakon täytäntöönpanosta annetun lain perusteella myös uhkasakkojen täytäntöönpanosta.

Esitysluonnoksen mukaan lain eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 35 §:ssä tarkennettaisiin, että viranomaistahot, jotka voivat asettaa uhkasakkoja lain 32 ja 33 §:n nojalla ovat Ruokavirasto, elinvoimakeskus ja Tulli. Esityksen mukaan kunnaneläinlääkärin oikeus tehostaa 32 ja 33 §:n nojalla antamaansa määräystä, rajoitusta tai kieltoa tai muuta hallinnollista toimenpidettä uhkasakolla tai uhalla poistettaisiin. Tämän tilalle lakiin lisättäisiin kirjaus, jonka mukaan kunnaneläinlääkäri voisi esittää Ruokavirastolle virka-apupyynnön tehostaa tämän antamaa määräystä, rajoitusta, kieltoa tai muuta hallinnollista toimenpidettä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Lisäksi lain 36 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisen seuraamusmaksun käyttömahdollisuutta laajennettaisiin siten, että jatkossa seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös sille, joka laiminlyö 8 §:ssä tarkoitetun eläimen tietojen ilmoittamisen eläinterveyssäännösten, eläinten tunnistamisesta ja

rekisteröinnistä annetun lain tai niiden nojalla annettujen säädösten mukaisesti rekisteriin. Esitysluonnoksessa ei ole esitetty muutettavaksi seuraamusmaksun määrää tai sen täytäntöönpanoon liittyvää sääntelyä.

Voimassa olevan lain 36 §:n 3 momentissa säädetään muun ohella siitä, että seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Hallituksen esityksessä eduskunnalle sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi esitettiin kumottavaksi useista laeista säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle. Säännöstä on pidetty tarpeettomana. (HE 5/2025 vp mm. s. 92, 93 ja 94) Edellä mainitun perusteella ORK kiinnittää huomiota myös 36 §:n 3 momentin muotoiluun ja esittää, että pykälä muotoiltaisiin samalla tavoin kuin useat hiljattain muutetut muut lait, joissa näistä seuraamuksista on säädetty.

Esitysluonnoksessa arvioidaan, ettei lakimuutoksella olisi laajoja vaikutuksia Oikeusrekisterikeskuksen toimialaan. Nykyisen lainsäädännön aikana (2021-) kunnaneläinlääkärit henkilöviranomaisina eivät ole määränneet uhkasakkoja, vaan ne on tarvittaessa määrännyt aluehallintovirasto aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) nojalla. Uhkasakkojen ja teettämishuokien määrän arvioidaan esitysluonnoksessa nousevan hieman eritoten vaikeita tapauksia koskien. Seuraamusmaksujen täytäntöönpanon osalta soveltamisalan laajentumisen on arvioitu lisäävän työmäärää vain vähäisesti. Seuraamusmaksuja on määrätty yhteensä noin kaksikymmentä kertaa lain voimaantulon eli vuoden 2022 alun ja toukokuun 2025 välisenä aikana eli keskimäärin noin kuusi maksua vuodessa. Ehdotetun muutoksen arvioidaan kaksinkertaistavan seuraamusmaksuja koskevien päätösten määrän, mutta tapausten vuosikohtainen volyymi pysyisi tästä huolimatta kohtuullisena. Edellä todettuun nähden ORK arvioi, että sille syntyy lisähenkilöstön tarvetta ainoastaan vähäisissä määrin.

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Wejberg Maiju
Oikeusrekisterikeskus